

הלבנות פסולי המקדשין פרק טו

א. כל הזבחים שנשחטו במחשבת שנוי השם, בין בקרבנות יחיד בין בקרבנות צבור כשרים, אלא שלא עלו לבעלים לשם חובה: חוץ מן החטאת והפסח שאם נעשו במחשבת שנוי השם, פסולין. ואחד המשנה שם הזבח בשעת שחיטה, או בשעת קבלה, או בשעת הולכה, או בזריקה, כמו שבארנו.

ב. פיצד לא עלו לבעלים לשם חובה: כגון ששחט עולה לשם שלמים, לא עלת לבעלים לא משום עולה שהם חייבין בה ולא משום שלמים, אלא חייבין להביא זבח אחר. וכן אם שחט עולת ראובן לשם שמעון לא עלת לא לראובן, ולא לשמעון.

ג. במה דברים אמורים, בשעקר שם הזבח בזדון; אבל אם טעה ודמה שזו העולה שלמים היא, ועשה כל עבודותיה לשם שלמים עלת לבעלים לשם חובה. וכן החטאת והפסח שעשה אותן במחשבת שנוי השם בטעות, כשרים שעקירה בטעות, אינה עקירה.

ד. וכן עולת העוף שמלקה או שמצה דמה במחשבת שנוי השם כשרה, ולא עלת לבעלים; וחטאת העוף, פסולה. וכן כל המנחות שנעשו במחשבת שנוי השם כשרות, ולא עלו לבעלים: חוץ ממנחת חוטא ומנחת קנאות שאם חשב באחת מארבע עבודות שלהן מחשבת שנוי השם, פסולות.

ה. שנוי השם במנחה פיצד כגון שקמץ מנחת נדבה לשם מנחת חוטא, או מרחשת לשם מחבת, או מחבת לשם מרחשת, וכן כל פיוצא בזה.

ו. אסור לחשב בקדשים מחשבה שאינה נכונה, כמו שיתבאר; לפיכך זבח ששחטו שלא לשמו, או מנחה שקמצה שלא לשמה, בין בזדון, בין בשגגה חייב להשלים שאר עבודות לשמן: אפלו שחט וקבל והוליד במחשבת שנוי השם, חייב לזרק במחשבה נכונה.

ז. ומפני מה נשתנה דין החטאת והפסח מכל הזבחים, ודין מנחת חוטא ומנחת הקנאות מכל המנחות מפני שעין עליהם הכתוב: הרי הוא אומר בחטאת "ושחט אתה, לחטאת" (ויקרא ד, לג), שתהיה שחיטה לשם חטאת; וכן שאר עבודותיה לשמה. ונאמר "על-חטאתו" (ויקרא ד, כח; ויקרא ד, לה), שתעשה לשם אותו החטא. ונאמר "וכפר עליו" (ויקרא ד, לה), שתהיה לשם בעליה.

ח. ונאמר בפסח "ועשית פסח, לה" (דברים טז, א), שתהיה כל עשיתו לשם פסח, ונאמר "ואמרתם זבח-פסח הוא לה" (שמות יב, כז), שתהיה זביחתו לשם פסח; הא אם שנה שמו, או שם בעליו פסול. ובמנחת חוטא הוא אומר "כי חטאת, היא" (ויקרא ה, יא), ובמנחת סוטה נאמר "כי-מנחת קנאת היא" (ראה במדבר ה, טו; במדבר ה, יח) שיהיו כל מעשיהן לשמן.

ט. חטאת ששחטה לשם זבח אחר כגון ששחטה לשם עולה, או לשם אשם, או לשם שלמים פסולה, כמו שבארנו; אבל אם שחטה לשם חלין הרי זו כשרה, ולא עלת לבעלים: מפני השמועה למדו שהקדשים מחללין קדשים, ואין החלין מחללין קדשים.

י. שחטה לשם חטא אחר כגון שבאה על אכילת חלב, ושחטה

על אכילת דם פסולה. שחטה לשם אדם אחר שהוא מחיב חטאת, אפלו חטאת שאינה קבועה הרי זו פסולה. אבל אם שחטה לשם אחר שהוא מחיב עולה הרי זו כשרה, ולא עלת לבעלים: שנאמר "וכפר עליו" (ויקרא ד, לא; ויקרא ד, לה) עליו, ולא על חברו שהוא מחיב חטאת כמותו. שחטה לשם מת כשרה, ולא עלת לבעלים: שאין פפרה למתים.

יא. שחטה לשם מי שאינו מחיב קרבן כלל לא חטאת, ולא עולה, ולא שאר קרבנות הרי זו פסולה: שמה מחיב הוא, ואינו יודע.

יב. שחטה לשמה, וחשב בשעת השחיטה לזרק דמה שלא לשמה הרי זו פסולה: לפי שמחשבין מעבודה לעבודה; וזאת המחשבה שחשב בשעת שחיטה, כאלו חשבה בשעת זריקה ולפיכך פסולה.

יג. הפסח ששחטו במחשבת שנוי השם בין ששנה שמו לשם זבח אחר, בין ששנהו לשם חלין פסול, שנאמר "ואמרתם זבח-פסח הוא לה'" (שמות יב, כז). במה דברים אמורים, ששחטו בזמנו שהוא יום ארבעה עשר בניסן אפלו שחטו בשחרית במחשבת שנוי השם, פסול. אבל אם שחטו בלא זמנו במחשבת שלא לשמו, כשר; שלא לשם בעליו נעשה כמי שאין לו בעלים בזמנו, ופסול.

יד. פסח ששחטו לשמו בארבעה עשר קדם חצות פסול, לפי שאינו זמנו. עברה שנתו, ושחטו בזמנו לשם פסח, וכן השוחט שאר זבחים לשם פסח, אפלו שחטן אחר חצות הרי אלו כשרים, ולא עלו לבעלים לשם חובה.

טו. תודה ששחטה לשם שלמים, עלת לבעלים; ושלמים ששחטן לשם תודה, לא עלו לבעלים: לפי שהתודה נקראת שלמים, ושלמים לא נקראו תודה.

טז. עולה ששחטה על מי שאינו מחיב קרבן כלל, לא עלת לבעלים: שהרי שחטה שלא לשם בעליה; ואף על פי שזה ששחטה לשמו אינו מחיב כלום בענינו, אי אפשר שלא יהיה חייב כפרה לשמים שאין לה אדם מישראל שלא עבר מעולם על מצות עשה.

יז. עולה הבאה לאחר מיתה, שעשיה שלא לשם בעליה עלת לבעלים לשם חובה, שאין בעלים לאחר מיתה.

יח. שני כבשי עצרת ששחטן לשם אילים, לא עלו לצבור לשם חובה; ואם דמה שהן אילים, ושחטן לשם אילים עלו להן, מפני שהיא עקירה בטעות.

יט. אשם מצרע ששחטו שלא לשמו, או שלא נתן מדמו על גבי בהנות טעון נסכים: שאם יקרב בלא נסכים, נמצא כמקריב נדבה; ואין האשם בא נדבה.

כ. כבש הבא עם העמר ששחטו שלא לשמו לא יביא מנחת נסכים שלו שני עשרונים, אלא עשרון אחד כשאר הנדבות: שהרי לא עלה לשם חובתו. וכן תמיד ששחטו שלא לשמו, לא יעלה עמו שני גזרי עצים כשאר התמידים שהרי לא עלה לחובת התמיד, אלא הרי הוא ככל הנדבות.

כא. שְׁנֵי כְּבָשִׁי עֶצְרַת שְׁשַׁחֲטָן שְׁלֹא לְשֶׁמֶן, או שְׁשַׁחֲטָן בֵּין
לִפְנֵי זְמַן בֵּין לְאַחַר זְמַן הַדָּם יִזְרַק וְהַבֶּשֶׂר יֵאָכֵל, אִף עַל פִּי
שְׁלֹא עָלוּ לְצַבּוֹר לְשֵׁם חוּבָה. וְאִם הִיְתָה שַׁבָּת, לֹא יִזְרַק; וְאִם
יִזְרַק, הִרְצָה לְהַקְטִיר אֲמוּרִין לְעֶרֶב.

כב. וְכֵן שְׁלָמִי נִזִּיר שְׁשַׁחֲטָן שְׁלֹא לְשֶׁמֶן אִף עַל פִּי שְׁלֹא עָלוּ
לְבַעָלִים, הָרִי הֵן נֶאֱכָלִין לְיוֹם וְלַיְלָה; וְאִין טְעוּנִין לְחֶם. וְכֵן
אֲשֶׁם נִזִּיר וְאֲשֶׁם מְצַרַע שְׁשַׁחֲטָן שְׁלֹא לְשֶׁמֶן אִף עַל פִּי שְׁלֹא
עָלוּ לְבַעָלִים, הָרִי הֵן נֶאֱכָלִין.